

ไม้เนื้อ

Xanthophyllum flavescens Roxb.

วงศ์ POLYGALACEAE

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้น

สูงได้ถึง 36 ม. เรือนยอดแน่น ลำต้นกลมตรง เมื่อแก่มีพูพอนเต็มๆ เปลือก สีน้ำตาลอมเทาเรียบหรือขรุขระเล็กน้อยคล้ายข้าวตัง เปลือกในสีส้มอ่อน ใบ กว้าง 2-10 ซม. ยาว 5-20 ซม. รูปขอบขนาน แกมรี พบน้อยรูปไข่ถึงไข่กลับ ปลายเรียวแหลมหรือหู่ โคนหู่ ขอบเป็นคลื่นไม่สม่ำเสมอ โค้งขึ้น ใบแก่เกลี้ยง ทั้งสองด้าน สีเขียวเป็นมันด้านบน สีเขียวออกเหลือง มีตุ่มเป็นรูกระจายด้านล่าง ไม่เป็นนวล เส้นกลางใบ ชูเล็กน้อยด้านบน หนากว่าเส้นใบข้าง เส้นใบข้างเล็ก 4-10 คู่ ไปเชื่อมกันเป็นเส้นขอบใบครึ่งบนของใบ เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได ก้านใบยาว 0.7-1.5 ซม. เกลี้ยงหรือมีขนที่โคน มีต่อม 1 คู่ที่ครึ่งบน ตาใบขนาด 0.5-1.5 มม. อยู่ทั้งงามใบ ไม่เหนือขึ้นไป ไม่มีก้าน มีขนแน่น ดอก ขนาด 1-1.5 ซม. สีขาว ดอกแก่สีเหลืองสด (แห้งสีส้มอมเหลือง) ส่วนมากมีแฉกสีส้มอมเหลืองที่โคนของกลีบดอกบน 2 กลีบ ออกเป็นช่อแตกแขนง ที่ปลายกิ่งและง่ามใบ (ไม่เหนือขึ้นไป) มักมีหลายช่อด้วยกัน ยาวเท่ากับใบหรือยาวกว่า แฉกช่อเล็กและแบน ขั้วป่อง มีต่อมชัด ก้านดอกยาว 3-7 ซม. มีขนเล็กสั้นแน่น อย่างน้อยเมื่อยังอ่อน กลีบเลี้ยงยาว 3-6 มม. กลีบในใหญ่ที่สุด กลีบดอกยาว 6-14 มม. กลีบข้างยาวที่สุด กลีบบนโค้งกลับ เกสรเพศผู้ยาว 6-12 มม. แยกกันหรือโคนอาจเชื่อมกัน รังไข่มีสันและตุ่มค่อนข้างชัด เกลี้ยงหรือกระจายที่ปลายสัน ก้านเกสรเพศเมีย มีขน ผล ขนาด 1-2 ซม. ก้านผลใหญ่ ยาวได้ถึง 0.7 ซม. ทรงกลมหรือรูปไข่ ปลายมีจะงอยชัด มีสันหรือตุ่ม เล็กน้อย เปลือกหยาบ มีขนหยาบหรือค่อนข้างเกลี้ยง ยกเว้นที่ปลาย สีเขียวอมเหลืองถึงน้ำตาลครีม หรือสีออก ดำ เมล็ด 1-2 เมล็ด พบกระจายในป่าดิบที่ยังไม่ถูกทำลายมากนัก บางทีพบขึ้นบนหินปูน เป็น *xanthophyllum* ที่พบมากที่สุดในประเทศไทย มีลักษณะที่แปรผันมาก

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : ธรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : http://www.phytoimages.siu.edu/imgs/benctan/r/Polygalaceae_Xanthophyllum_flavescens_35395.html

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

